

Exodus 27: 20 – 28: 3; Johannes 13: 1-20

Sinds de toren van Babel omviel, weten we het al.

In alle mensen, in ons allemaal, zit het verlangen om belangrijk gevonden te worden.

Om net even belangrijker gevonden te worden, dan de anderen.

De eerste leerlingen van Jezus hadden er ook last van en kregen er ruzie over.

Ze vroegen zich af: *"Wie van ons is nou de belangrijkste?"*

Ze gaven allemaal tegelijkertijd hetzelfde antwoord:

Dat moet ik wel zijn. Ik ben de belangrijkste.

Natuurlijk, dat betekent niet dat jullie onbelangrijk zijn.

Jullie tellen ook echt mee. Maar ik moet de belangrijkste zijn."

Als wij onszelf dit niet horen zeggen, dan horen we onszelf er naar hunkeren.

We verlangen ernaar om de belangrijkste te zijn.

Onze christelijke traditie scoort dit verlangen als de nummer één onder de zeven hoofdzonden.

Ze noemt dit verlangen *hoogmoed*.

Deze week nog schreef een Joods bijbel- en nieuwscommentator ook over dit verlangen om de belangrijkste te zijn.

Hij noemde het één van de gebreken in onze menselijke natuur.

Niet dat het verlangen op zichzelf erg is.

Want het hoort bij ons. Het hoort bij ons mens-zijn.

Maar het probleem van dit verlangen is dat het ons aanmoedigt om ons onverantwoordelijk en verradelijk te gedragen.

We ruziën met elkaar, zoals de leerlingen van Jezus doen.

Of we gaan nog veel verder.

We kleineren en beschadigen elkaar.

We spreken kwaad over elkaar en zetten elkaar de voet dwars.

We beschuldigen elkaar soms van kwaad dat de ander niet eens doet.

Tegen dit denkbeeldige kwaad verzetten we ons dan en we zien onszelf als de moedige strijders voor recht en gerechtigheid.

Allemaal om ons de betere, de beste, de belangrijkste te kunnen voelen.

Jezus hoort Zijn leerlingen ruzie maken over de vraag wie van hen zich de belangrijkste mag noemen.

Hij grijpt in en Hij zegt: *"Luister, wie macht heeft, laat zich de betere, laat zich de weldoener, noemen.*

Laat dat bij jullie niet zo zijn!

De belangrijkste van jullie moet de minste worden en de leider de dienaar."

Jezus leert ze, hoe ze dan kunnen doen.

Ze kunnen Hem als voorbeeld nemen.

Hij zegt: *"Maar ik ben in jullie midden als iemand die dient."*

Dat wil Jezus ze laten zien door hun voeten te wassen.

Daarom verkleedt Hij zich als slaaf.

Zo zag Hij er namelijk uit, als een slaaf, toen Hij eenmaal zijn bovenkleed had uitgedaan, een linnendoek had omgeslagen en daar met een waskom vol schoon water in zijn armen stond.

Wie op dat moment was binnengekomen, had Hem voor een huisslaaf aangezien.

Want slaven en slavinnen moesten de voeten van de gasten wassen.

Een heel enkele keer waste een gastheer zelf de voeten van zijn gasten.

Maar dat gebeurde alleen als het ging om gasten voor wie hij ontzag had, tegen wie hij opkeek en aan wie hij zijn sympathie wilde laten zien.

Voor de mensen die in zijn ogen belangrijk waren, wilde hij wel de minste zijn.

Door zelf hun voeten te wassen, wilde hij zichzelf voor hen belangrijk maken.

Jezus wil iets anders laten zien.

Hij voegt de daad bij het woord.

Zijn woord was: *"Ik ben in jullie midden als iemand die dient."*

Zijn daad, waarmee hij laat zien, dat Hij dient, is het wassen van de voeten van Zijn leerlingen.

We kunnen ons nu concentreren op de voetwassing als een voorbeeld van dienstbaarheid en als een oproep aan ons om zelf dienstbaar te worden.

Dat brengt het verhaal dichtbij ons en dichtbij ons leven, want zeker in de huidige coronacrisis zijn dienstbare mensen onmisbaar.

Maar, als dit nu de hele boodschap is: Jezus dient Zijn leerlingen, daarom moeten wij ook elkaar en anderen dienen, als dit nu de hele boodschap wordt, dan trekken we het verhaal van de voetwassing te ver bij God vandaan.

We trekken Jezus zelf te ver bij God vandaan.

Want voordat Johannes vertelt over Jezus die de voeten van Zijn leerlingen wast, beschrijft hij, hoe speciaal en hecht Jezus met God verbonden is.

Johannes schrijft dat Jezus wist dat God Hem alle macht gegeven had, dat Hij van God gekomen was en dat Hij weer naar God zou teruggaan.

We moeten Jezus zien in het licht van God.

Hij vertegenwoordigt het licht van God in deze wereld.

Dat is Zijn grootheid.

Vervuld met deze grootheid, vervuld met deze macht van God, doet Hij het minste werk.

Hij wast de voeten van Zijn leerlingen.

De grootheid en de goddelijkheid van Jezus, uiteten zich in Zijn nederige en menselijke daad.

Vervuld met de macht van God, wast Hij als een slaaf de voeten van Zijn leerlingen.

Gods macht verbindt zich, raakt verweven met dienen van Jezus.

Daarom is Jezus het Woord van God en het Beeld van God.

Daarom is Hij de Zoon van de Vader.

Want dat is wat God zelf ook doet: dienen.

God bewijst Zijn grootheid en macht door nederig en dienstbaar te zijn.

In het Bijbelboek Jesaja zegt God: *"Ik woon in het hoge en in het heilige."*

God bevestigt daarmee Zijn *grootheid*, Zijn *macht*.

Meteen daarna, in één adem bevestigt God Zijn nederigheid en dienstbaarheid.

Hij zegt: *"En Ik zal wonen bij de verbrijzelde"*, dat zijn de gebroken en verslagen mensen, *"en bij de nederige van geest"*, dat zijn de mensen die geen macht hebben en onaanzienlijk zijn.

En God zegt: *"Ik woon bij hen, om levend te maken de geest van de nederigen, om levend te maken het hart van de verbrijzelden."*

Dit Woord van God mogen we niet verliezen, niet opgeven, niet als zinloos en overbodig achter ons laten.

God zegt: *"Ik woon in het hoge en in het heilige en bij de verbrijzelde en nederige van geest om levend te maken de geest van de nederigen, om levend te maken het hart van de verbrijzelden."*

Het Woord van God woont in de ontmoetingstent en in de verbondstekst, in de Thora.

Het Woord van God woont in Jezus.

Het woont in een wereld waarin mensen breken en vernederd worden,

waarin de eenzaamheid toeneemt, waarin het allerbelangrijkste is wat ik wil, waarin steeds minder mensen het leven invullen en bepalen voor steeds meer mensen.

Ook in de psalmen vinden we dezelfde verbinding tussen Gods grootheid en Zijn dienstbaarheid.

In Psalm 68 lezen we dat *God die hoog en heilig door de wolken rijdt, tegelijk de Vader is van wezen, de Beschermmer van weduwen.*

De hoge en heilige God staat op om te dienen wie nederig en wie vernederd zijn.

God die dient, vraagt aan Mozes om dienstbaar te zijn, zoals Jezus Zijn leerlingen vraagt om om Zijn voorbeeld te volgen en dienstbaar te worden.

Mozes zal de minste zijn.

Hij, Mozes, geeft het priesterschap op en laat het over aan zijn broer Aäron.

Hij heeft gezien dat Gods grootheid zich uit in Zijn dienstbaarheid.

Deze herkenning helpt hem om zich ermee te verzoenen dat niet hij, maar Aäron als hogepriester God zal dienen.

Petrus heeft dat inzicht nog niet.

Hij kan het nog niet met elkaar verbinden: Gods grootheid en Gods dienstbaarheid.

Hij duwt Jezus weg: "*U, mijn voeten wassen? Dat nooit!*"

Jezus antwoordt: "*Nee, Petrus, nu begrijp je het nog niet, maar later, later zul je het begrijpen.*"

Dit *later* waar Jezus aan denkt, is het *later* van Zijn dood aan het kruis

Pas daarna, als Jezus is gestorven en is opgewekt, zal Petrus begrijpen dat God Zijn grootheid toont door middel van dat wat de wereld ziet als dwaas en zwak, als onaanzienlijk en veracht.

De voetwassing laat ons zien, wie Jezus is en waarom in Hem de grootheid van God zichtbaar wordt.

Jezus is in ons midden als iemand die dient.

Zo zal Hij de dood aan het kruis op zich nemen: *als iemand die dient.*

God heeft Hem daarvoor alle macht gegeven.

Jezus dient ons door de weg van de dood met ons mee te gaan.

Wie onaanzienlijk zijn, dient Hij door Zijn blik op hen te laten rusten.

De wezen dient Hij door hen kinderen van God te noemen.

De weduwen door hen te troosten.

De weg van Jezus leidt ons naar de dienende grootheid van God.

Om ons te dienen met Zijn nederigheid lijdt en sterft Jezus aan het kruis.

Op Goede Vrijdag denken we aan Zijn dood.

Om ons te dienen met Zijn grootheid roept Hij als de Levende, onze naam, zoals Hij bij het lege graf Maria bij haar naam riep.

Op Pasen denken we er aan, dat Hij leeft.

Heer, van ons hart, is Hij.

Gods dienaar die ons brengt naar Gods grote dag.

En wij, wat kunnen wij in deze wereld doen?

In eenvoud Hem volgen. (NLB 569)

Dat is wat wij kunnen doen.

Amen.